

FORSKRIFT OM FREDNING

AV BYGDØY KULTURMILJØ, OSLO KOMMUNE

Fastsatt ved kongelig resolusjon av 17.02.2012 med hjemmel i lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 20.

Del 1 Avgrensning og formål

§ 1 Avgrensning

Fredningen etter § 20 omfatter gnr/bnr 1/1, 1/3, 2/114, 2/1181, 2/1183, 2/1223, 2/1265, 2/132, 2/210, 2/218, 2/282, 2/319, 2/351, 2/354, 2/631, 2/632, 2/973 på Bygdøy og gnr/bnr 6/9 på Killingen samt 999/1, 999/35 og 999/463. Området omfatter i overkant av 1,8 km² land og 0,3 km² sjø, i alt om lag 2,2 km².

Grensene for fredningsområdet er vist på vedlagte kart. Fredningen gjelder landskapstrekk, naturelementer, byggverk, anlegg og andre kulturminner.

Kart over det fredete området er datert Miljøverndepartementet den 17.02.2012 og vedlagt forskriften.

Fredningsforskriften med vedlegg skal oppbevares hos Miljøverndepartementet, Riksantikvaren og Oslo kommune.

Grensene for fredningsområdet skal merkes i terrenget, og knekkpunktene koordinatfestes.

§ 2 Formål

Formålet med fredningen er å sikre et unikt kulturmiljø på Bygdøy til kunnskap, opplevelse og bruk for allmennheten i dag og i framtida gjennom å ta vare på de kulturminnene, landskapstrekkene og naturverdiene som særpreger miljøet og vitner om området historie. Kulturminneverdiene i området er historisk knyttet til funksjonene kongelig sommerresidens, kongsgård med landbruksarealer, folkepark, friluftsområde til lands og til vanns, og museum. Bygdøy kirke og flere eiendommer og lokaliteter med landskapsmessig og historisk tilknytning til kongsgården inngår i fredningen.

Virksomhet knyttet til kongelig sommerresidens, landbruksarealer, folkepark, friluftsområder og museum skal kunne videreutvikles innenfor rammene av miljøets kultur- og naturhistoriske verdier.

§ 3 Sonedeling av kulturmiljøet

Kulturmiljøet deles i 2 soner, A og B, markert på vedlagte kart datert 17.02.2012.

Sone A omfatter det meste av kulturmiljøet, inkludert en mindre del av friluftsmuseet til Norsk Folkemuseum som tidligere utgjorde en del av folkeparken. Forskriftens § 4 om forvaltningsplan og fredningsbestemmelsene i §§ 7 og 8 gjelder bare for sone A.

Sone B omfatter museumsområdene, det vil si Vikingskipshusets område og den delen av Norsk Folkemuseum som ikke faller inn under sone A. Fredningsbestemmelsene i § 9 gjelder bare for sone B.

§ 4 Forvaltningsplan og skjøtsel (sone A)

Det skal utarbeides en felles forvaltningsplan for Bygdøy kulturmiljø med hjemmel i kulturminneloven og Dronningberget og Hengsåsen naturreservater med hjemmel i naturmangfoldloven. Forvaltningsplanen er en oversiktsplan som skal inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel, vedlikehold og eventuell tilbakeføring av deler av naturmangfoldet og kulturmiljøet. Planen skal gi utfyllende retningslinjer for forvaltningen av frednings- og vernebestemmelsene, og skal gi føringer for hvordan fredningen og vernet skal følges opp i praksis. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Riksantikvaren og Direktoratet for naturforvaltning.

Riksantikvaren og Direktoratet for naturforvaltning skal godkjenne skjøtsels- og vedlikeholdsplaner for de enkelte delområdene der det er påkrevd.

Dersom partene ikke oppnår enighet om innholdet i disse planene avgjøres dette endelig av Miljøverndepartementet.

Dersom det ved forvaltningen av det fredete området oppstår motstrid mellom kulturmiljøverdiene og naturverdiene, skal kulturmiljøverdiene ha forrang.

Forvaltningsmyndigheten kan selv gjennomføre skjøtselstiltak når det er nødvendig av hensyn til formålet med fredningen, jf kulturminneloven § 21. For byggverk og anlegg kommer kulturminneloven §§ 16-18 til anvendelse.

Forvaltnings-, skjøtsels- og vedlikeholdsplanene skal oppdateres ved behov.

§ 5 Fredningsstatus for automatisk fredete kulturminner og skipsfunn

Fredningen endrer ikke fredningsstatus for automatisk fredete kulturminner (kulturminneloven § 4) eller for skipsfunn (kulturminneloven § 14).

Tiltak som vil medføre inngrep i grunnen eller sjøbunnen, skal varsles forvaltningsmyndigheten i god tid før iverksetting. Undersøkelsesplikten i forhold til automatisk fredete kulturminner og skipsfunn skal ivaretas på vanlig måte.

Del 2 Fredningsbestemmelser

§ 6 Kulturmiljøet (sone A og B)

Ingen må iverksette tiltak innenfor det fredete området som vil utgjøre vesentlige inngrep i, skade eller skjemme kulturmiljøet, eller på annen måte motvirke formålet med fredningen. Slike tiltak kan f.eks. være:

1. Oppføring av større byggverk, luft- og jordspentledninger.
2. Markslagsendring, hogst, fjerning av alleer, andre botaniske kulturminner eller naturverdier.
3. Graving, sprenging, planering eller oppfylling på land eller i sjø.
4. Motorisert ferdsel utenfor vei anlagt for slik ferdsel.
5. Utsetting av fremmede organismer.

Listen er ikke uttømmende.

§ 7 Bestemmelsene i § 6 er ikke til hinder for (sone A):

1. Tiltak på Killingen som ikke er synlige fra Bygdøy halvøya.
2. Oppsetting av skilt, informasjonstavler og parkmøbler, og gjennomføring av andre mindre informasjons- og tilretteleggingstiltak som kan fjernes uten å etterlate spor av betydning.

3. Vanlig løpende vedlikehold av byggverk og av anlegg som veier, murer, kraftforsynings-, vannforsynings- og avløpsanlegg.
4. Vanlig periodisk skjøtsel av dyrkete og udyrkete arealer, hager, parker, trær og andre naturverdier.
5. Periodisk skjøtsel og mindre tiltak for å ivareta hensynet til spesielle naturverdier, herunder fjerning av fremmede organismer som ikke er historisk knyttet til fredningsformålet.
6. Endringer i eksisterende bruk/virksomhet som ikke medfører endring av kulturmiljøet med dets naturverdier i strid med fredningens formål.
7. Videreføring av jordbruksdriften uten å øke eksisterende dybde for pløying og annet jordarbeid
8. Tilbakeføring av deler av kulturmiljøet på grunnlag av en dokumentert tidligere situasjon dersom tiltaket er forsvarlig av hensynet til helheten i kulturmiljøet med dets naturverdier.
9. Etablering av gangbruforbindelse som er allment tilgjengelig, mellom Bygdøy Sjøbad og Killingen.
10. Tiltak i forbindelse med ambulanse-, rednings-, politi-, brannvern-, oljevern-, militær-, oppsyns-, og operativvirksomhet.

Godkjent forvaltningsplan og skjøtels- og vedlikeholdsplaner skal gi nærmere retningslinjer for arbeid/aktiviteter i punktene 3-8, jf § 4.

§ 8 Dispensasjon (sone A)

Forvaltningsmyndigheten kan i særlige tilfeller gi tillatelse til tiltak som ikke medfører vesentlige inngrep i kulturmiljøet med dets naturverdier, jf. kulturminneloven § 20 tredje ledd, for eksempel:

1. Endring av trafikkforholdene av hensyn til kulturmiljøet og trafiksikkerheten.
2. Universell utforming og tilrettelegging for mennesker med nedsatt funksjonsevne.
3. Istandsetting og mindre utvendige endringer av byggverk og anlegg.

4. Bygging av nødvendige kraftforsynings-, vannforsynings- og avløpsanlegg for byggverk som ikke har slik tilknytning.
5. Tiltak i tråd med gjeldende reguleringsplan for Bygdøy eller gjeldende detaljplan utarbeidet i henhold til plankrav i samme reguleringsplan.
6. Oppføring av byggverk og gjennomføring av andre tiltak som er nødvendige for å videreføre tillatt bruk/virksomhet.
7. Etablering av besøkssenter for Bygdø Kongsgård med utgangspunkt i eksisterende bebyggelse.
8. Oppføring eller ombygging av byggverk på Killingen som ikke bryter med proporsjoner, skala og karakter i det gamle bygningsmiljøet sett fra Bygdøyhalvøya.
9. Fjerning eller utvendig endring av byggverk og anlegg som ikke inngår i formålet med fredningen, jf. § 2. Forvaltningsplanen skal beskrive så langt det er mulig, hvilke byggverk og anlegg dette gjelder.
10. Fradeling eller bortfeste av grunn til formål og på arealer som vil medføre mindre konsekvenser for kulturmiljøet med dets naturverdier.
11. Tiltak i sjø som vil medføre mindre konsekvenser for kulturmiljøet.
12. Utsetting av fremmede organismer, dersom det ikke skader eller ødelegger naturmangfoldet på stedet.

Listen er ikke uttømmende.

§ 9 Norsk Folkemuseums og Vikingskipshusets områder (sone B)

1. Innenfor Norsk Folkemuseums område skal det ikke kreves dispensasjon for tilflytting, flytting, ombygging eller nedtaking av museumsbygninger eller endringer i grøntanlegget når dette skjer i tråd med formålet med fredningen og som et ledd i utviklingen av området som museum.
2. Faste bygninger på Norsk Folkemuseums og Vikingskipshusets område skal i størst mulig grad bevares i tråd med formålet med fredningen. Fasadene inn mot Torget på Norsk Folkemuseum skal bevares i hovedsak slik de framstår ved fredningstidspunktet, jf. § 2, annet ledd.

3. Fredningen er ikke til hinder for oppføring av nye museumsbygninger og andre tiltak nødvendig for museumsdriften innenfor sone B, etter planer som tar tilbørlig hensyn til det fredete kulturmiljøet med dets naturverdier, og som er godkjent av Riksantikvaren.
4. Norsk Folkemuseum og Vikingskipshuset skal utarbeide hver sin tiltaksplan i tråd med formålet med fredningen. Tiltaksplanen forelegges Riksantikvaren.

Del 3 Forvaltende myndighet, iverksetting m.m.

§ 10 Myndighet

Forvaltningsmyndighet er Riksantikvaren.

§ 11 Rådgivende utvalg

Det kan opprettes et rådgivende utvalg for forvaltning av sone A innenfor fredningsområdet.

§ 12 Brudd på bestemmelsene

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer eller forsøker å overtre forskriftens bestemmelser, eller medvirker til dette, straffes med bøter eller fengsel, jf. kulturminneloven § 27.

§ 13 Endring av forskriften

Forvaltningsmyndigheten kan vedta mindre vesentlige endringer av forskriften, og gi utfyllende bestemmelser om gjennomføring av forskriften.

§ 14 Iverksetting

Denne forskriften trer i kraft straks.